

Particulier portret

De behoefte iets terug te geven

Gerdy van der Stap

In de serie *Particulier portret* in deze *Boekman* interviews met opvallende initiatiefnemers uit de particuliere sector. Maya Meijer-Bergmans is directeur van de Amsterdamse Westergasfabriek.

‘Eigenlijk was de Westergasfabriek bedoeld als visitekaartje’, vertelt Maya Meijer-Bergmans, kunsthistorica en directeur van diezelfde Westergasfabriek, die in 2000 werd aangekocht door MAB (Meijer Aannemers Bedrijf). ‘De boel zakte van ellende in elkaar, en we wilden laten zien: wij zijn als projectontwikkelaar niet alleen maar bezig hoogbouw de grond uit te rammen om daar zoveel mogelijk aan over te houden. We gaan wat moois maken. Dat was het idee. We wisten toen nog niet dat we het bedrijf in 2004 zouden verkopen.’

Maar de Westergasfabriek werd niet mee verkocht. ‘Een aantal projecten die wij interessant vonden, hebben we ondergebracht in een nieuw familiebedrijf: Meyer Bergman.’

Inmiddels is de Westergasfabriek in volle glorie herrezen. ‘De gebouwen zijn van ons, maar de grond en het park zijn van het stadsdeel. Bij de samenwerking met de overheid is het zoeken naar evenwicht. Je begrijpt elkaar wel, maar je hebt een heel andere insteek. Wij zijn uiteindelijk toch een bedrijf. De gemeente hoeft er niet aan te verdienen, maar wil wel graag inkomsten hebben, dus zij programmeert ook in het park: Mojo-muziekfestivals en de kermis. Maar het was altijd zo: zij buiten en wij binnen. Nu willen we dat samenbrengen in één programmeerstichting, zodat je niet hebt dat wij een boeddhistische stilteweek doen en zij een concert met de Rolling Stones. Dat loopt nu. Dat komt helemaal goed.’ Ze glimlacht.

Iets bijzonders

‘We hebben vaste en incidentele huurders, ze zijn niet allemaal even profijtelijk. Maar de Westergasfabriek moet zichzelf wel bedruipen, in elk geval het rendement opbrengen waarmee je de financiering kunt aflossen. En het liefst nog iets extra’s, wat dan weer in de programmering wordt gestopt; daar kun je dan iets bijzonders mee doen. Zo hebben we bijvoorbeeld tijdens het Holland Festival de Gashouder een hele maand ter beschikking gesteld van Hans op de Beek, een heel bijzondere kunstenaar die zijn werk *in situ* maakt.’

De behoefte iets ‘terug te geven’ heeft ze altijd gehad. ‘Het is een soort verplichting aan de maatschappij, als het je goed gaat, om dan ook iets terug te doen en niet alleen maar rond te varen op de Middellandse Zee.’ Ze zit in ‘van alles’, zegt ze. ‘Het Ronald

Gerdy van der Stap

is antropoloog en schrijft onder meer voor *Intermediair*, *Opzij*, *Vara TV Magazine* en *de Volkskrant*

McDonald Huis, SOS-Kinderdorpen en Vrouwen Bouwen. In de Vrije Universiteit hebben we een logeerhuis opgezet voor de familie van ernstig zieke mensen vanuit het hele land. En time-out kamers ingericht, waar mensen aan speciaal geschoolde verpleegkundigen die vragen kunnen stellen waar de arts geen tijd voor heeft.'

Sinds een jaar is ze voorzitter van Pink Ribbon. 'We kregen wel commentaar dat het te commercieel werd, met de roze strikken, roze stofzuigers en het inzetten van bekende Nederlanders. Maar het werkt wel. We hadden een recordopbrengst.'

Cultuurmecenaat

Charitas is niet voor iedereen vanzelfsprekend. 'Ik zit in een door het ministerie ingestelde stichting die cultuurmecenaat in Nederland moet bevorderen. Met een adviesraad moeten we een plan maken hoe dat in Nederland beter zou kunnen lopen. Zo hadden we een bijeenkomst in de Bakkerswinkel op het Westergassterrein, met mensen als Ryclef Rienstra, directeur van de VandenEnde Foundation, Louwman van het Automuseum, Dirk Scheringa, medewerkers van het ministerie, en de directeur-generaal. Daar zaten we dan met een broodje en het ging erover hoe mensen die heel veel geven dat ervaren. Dat is dramatisch. Louwman bouwt een heel museum uit zijn eigen zak, zo'n Vanden Ende geeft miljoenen, maar er staat nooit een goed woord over in de pers. Daar worden ze neergezet als 'die miljonair', heel neerbuigend, dat zeiden ze echt allemaal. Als iemand bijvoorbeeld schilderijen aanbiedt voor een tentoonstelling dan roept de ontvanger meteen: "Ja, geweldig, maar inhoudelijk is het onze expertise. U mag wel geven, maar verder wel de mond houden". Dat zit zo diep in Holland. Ja, je hebt geld dus je bent dom! Enfin, met die adviesraad voor het cultuurmecenaat trachten we nu in kaart te brengen wat je daaraan zou kunnen doen, vooral voor de ontvangende

partijen: hoe zou je die kunnen begeleiden? Daar wordt een programma voor gemaakt door Kunst & Zaken. Wanneer iemand wil helpen, hoe ga je daar dan mee om? En op een interessante en aantrekkelijke manier, zodat de mecenas ook nog een keer terugkomt, want ze hebben natuurlijk wel allemaal geld nodig.'

'Ikzelf mag niet klagen, hoor. Ik word vaak heel aardig geholpen,' benadrukt ze. Misschien door haar achtergrond als kunsthistorica? 'Ja, dat is best handig. Ik heb kunstmanagement gestudeerd en mijn afstudeerscriptie heette *Kunst en Chocola*. Het ging over Peter Ludwig, een heel grote Duitse kunstverzamelaar die getrouwd was met de erfgename van een chocolade-imperium, dat hij later ging leiden. Op zakenreizen voor Ludwig Schokolade kocht hij kunstwerken, onder meer veel popart. Hij deed altijd aan uitwisselingen; als hij een mooie locatie voor de fabriek in Berlijn kreeg, maakte hij er een mooi museumpje bij. Eigenlijk net zo iets als wat we nu aan het doen zijn met de Westergasfabriek. Had ik toch een soort vooruitziende blik. Ja, zo komen de dingen altijd terug.'